

Pensionernas utveckling i fasta priser, 2022: 2003-2021

Maj 2022 | PUBLIKATION

Linda Wiese

Denna rapport beskriver pensionernas utveckling mellan 2003 och 2021. Utvecklingen visas i fasta priser, det vill säga inflationseffekten har tagits bort med hjälp av konsumentprisindex (KPI). Det är främst den allmänna pensionen inklusive grundskyddet för åren 2003 till 2021 som beskrivs. För åren 2005 till 2020 inkluderas även tjänstepensionen och från och med 2015 även privat pension.

Innehåll

1. Inledning

1.1 Ett pensionssystem, flera regelverk

1.2 Konsumentprisindex (KPI)

2. Utveckling av snittutbetalningar av den allmänna pensionen

2.1 De två regelverken

2.2 Allmän pension, med och utan efterlevandepension

3. Utveckling av snittutbetalningar av grundskyddet

3.1 Garantipension

3.2 Bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd

4. Utveckling av snittutbetalningar av total pension

4.1 Allmän pension, tjänstepension och privat pension

4.2 Total pension, med och utan efterlevandepension

Bilagor

Bilaga 1: Dataunderlag

Bilaga 2: Maxgräns för garantipension och bostadstillägg

Bilaga 3: Konsumentprisindex 2003-2021

Sammanfattning

Denna rapport presenterar kommenterad statistik om fastprisberäknade pensioner med basår 2021. För fastprisberäkningen har konsumentprisindex (KPI) använts. Statistiken är uppdelad på kvinnor och män samt på de två regelverken för personer födda 1937 eller tidigare respektive personer födda 1938 eller senare.

Snittutbetalningarna av allmän pension har ökat mellan 2003 och 2021. Det beror främst på att nya pensionärer har högre pension än de pensionärer som avlider, även om ökningen enstaka år kan bero på att indexeringen av pensionen har varit högre än inflationen. Ökningen har dock inte varit konstant. Detta gäller både för kvinnor och män och för personer födda 1937 eller tidigare och personer födda 1938 eller senare. Kvinnornas pensioner har ökat mer än männens, men trots det har männen i snitt fortfarande högre pension än kvinnor. Skillnaden i snittpension för män födda 1937 eller tidigare och män födda 1938 eller senare är marginell, medan kvinnor födda 1937 eller tidigare i snitt har betydligt lägre pension än kvinnor födda 1938 eller senare.

Om änkepension inkluderas i den allmänna pensionen blir skillnaden mellan kvinnor födda 1937 eller tidigare och kvinnor födda 1938 eller senare betydligt mindre. Från och med 2012 får kvinnor födda 1937 eller tidigare i snitt något högre pension än kvinnor födda 1938 eller senare.

Snittutbetalningarna av garantipension har utvecklats olika för kvinnor och män. Snittutbetalningarna för män har ökat från 1 900 kronor till 2 000 kronor. Kvinnor har i stället fått minskade utbetalningar och snittutbetalningarna av garantipension har minskat från 3 100 kronor till 1 700 kronor. Att kvinnors snittutbetalningar har minskat förklaras av att de nya kvinnliga pensionärerna har en högre inkomstgrundad pension och därmed får mindre utfyllnad i form av garantipension. Det finns dock fortfarande betydligt fler kvinnor än män som får någon del garantipension.

Snittutbetalningarna av bostadstillägg och äldre försörjningsstöd har ökat, men om utbetalningarna bryts ner på kön och på regelverk framkommer tydliga skillnader för hur utbetalningarna har utvecklats mellan olika grupper. Samtliga grupper har fått ökade snittutbetalningar, med undantag för kvinnor födda 1938 eller senare som fått något lägre betalningar av äldre försörjningsstöd.

Snittutbetalningen av den totala pensionen, det vill säga summan av allmän pension, tjänstepension och privat pension har ökat under undersökningsperioden. Män har i snitt fått högre pension än kvinnor och personer födda 1938 eller senare har i snitt fått högre pension än personer födda 1937 eller tidigare. Trots att kvinnors pension i snitt har ökat mer än männens skiljde det fortfarande drygt 7 400 kronor i månaden i snitt år 2020. Om änkepension inkluderas minskar skillnaden till 6 700 kronor.

Om dataunderlaget till rapporten

Rapporten baseras på registeruppgifter om individer folkbokförda i Sverige, 65 år eller äldre. 65 år är den ålder då grundskyddet samt inkomstpensionstillägget kan börja betalas ut. Uppgifter om pensioner som betalas ut av Pensionsmyndigheten avser utbetalningar i december aktuellt år. Personer som enbart har valt att ta ut premiepension är inte inkluderade i underlaget. Uppgifter om allmän ålderspension finns från och med 2003.

Uppgifter om bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd finns från och med 2009.

Pensionsmyndigheten har uppgifter om utbetald tjänstepension från 2005 och framåt. Uppgifterna kommer från inkomstdeklarationer och arbetsgivardeklarationer och är inhämtade från SCB (till och med 2014) och Skatteverket (2015 och framåt). Från och med 2015 finns även uppgifter från Skatteverket om utbetalningar av privat pension.

För att inkluderas i dataunderlaget för individer med allmän pension, tjänstepension och privat pension ska individen ha 12 månaders utbetalningar av allmän pension. För dessa personer har sedan deras registrerade årsbelopp dividerats med 12 för att få en skattning på månadsbeloppet.

Fastprisberäkningen är gjord med 2021 som basår. För detta har konsumentprisindex (KPI) använts.

1. Inledning

Till följd av nya pensionärers allt högre ingångspensioner har snittutbetalningarna av de nominella pensionerna ökat under de senaste tjugo åren. Samtidigt har inflationen gjort att även priser på varor och tjänster har ökat. Syftet med denna rapport är att beskriva hur pensionerna har utvecklats reellt, det vill säga utvecklingen av köpkraften för pensionärer rensad från inflation.

– Nominella och reala pensioner

Med nominella pensioner avses pensioner i löpande priser. Med reala pensioner avses fastprisberäknade pensioner (basår 2021).

Pensionernas nivåer och utveckling styrs i huvudsak av människors beteenden, men även av förändringar i pensionssystemet. Till människors beteenden hör bland annat antal arbetade år, pensionsålder, löneutveckling, föräldraledighet, civilstånd med mera. Till förändringar i pensionssystemet hör dels små regelförändringar som endast påverkar en liten del av utbetalningarna, till exempel när garantipensionen höjdes med 200 kronor år 2020, dels större förändringar som vid övergången till det nya pensionssystemet och införandet av premiepension och inkomstpension. Därtill kommer den årliga indexeringen av pensionerna som styrs av den allmänna löneutvecklingen och prisutvecklingen. Pensionssystemet är till största delen könsneutralt, med undantag för utbetalning av änkepension samt vissa individuella tjänstepensioner¹, men eftersom kvinnors och mäns beteenden skiljer sig en del åt, skiljer sig även utvecklingen av snittutbetalningarna åt mellan könen.

1.1 Ett pensionssystem, flera regelverk

Pensionssystemet i Sverige har inte alltid sett likadant ut. Dagens pensionärer består dels av personer födda 1937 eller tidigare som får sin pension enligt det gamla regelverket (före detta ATP) och dels av personer födda 1938 eller senare som får sin pension enligt det nya regelverket. Personer födda mellan 1938 och 1953 får en del av sin pension enligt det nya regelverket, men även en del av sin pension enligt det gamla. Dessa kallas ibland för mellangenerationen. I den här rapporten redovisas alla personer födda 1938 eller senare tillsammans.

– Mer om det allmänna pensionssystemet

Alla som arbetar i Sverige och har en pensionsgrundad inkomst på minst 0,423 prisbasbeloppet (20 135 kronor för år 2021) tjänar in till sin allmänna pension. Generellt gäller att ju högre inkomst, desto mer sätts av till pensionen. Det finns dock ett tak, varvid endast inkomster upp till 8,07 inkomstbasbelopp ligger till grund för den allmänna pensionen. År 2021 var taket 550 000 kronor (45 833 kronor per månad). Den pensionsgrundande inkomsten räknas sedan om till pensionsrätter.

Den sammanlagda pensionsrätten är 18,5 procent av den pensionsgrundande inkomsten, varav 16 procentenheter går till inkomstpensionen och 2,5 procentenheter till

premiepensionen. Pensionsrätter kan även fås vid föräldraledighet, studier, plikttjänstgöring, för arbetslöshetsersättning eller sjuk- eller aktivitetsersättning. Pensionsrätternas värde vid en specifik tidpunkt minus avgifter för administrativa kostnader kallas för pensionsbehållning. Pensionen som betalas ut grundar sig sedan på pensionsbehållningens storlek och förväntat återstående livslängd. Ju senare individen tar ut pensionen, desto färre år förväntas pensionen behöva räcka och desto högre blir månadsbeloppet som betalas ut.

Personer födda 1937 eller tidigare får pensionspoäng istället för pensionsrätter. För att få full utbetalning behöver personen ha haft ett intjänande under minst 30 år. De 15 åren med högst intjänande utgör sedan grunden för pensionspoängen. Inkomster året efter att personen har fyllt 64 ingår inte i beräkningen av pensionspoäng. För varje månad före 65 som uttaget tidigareläggs minskar pensionen med 0,5 procent och för varje månad efter 65 som uttaget skjuts upp ökar pensionen med 0,7 procent, dock längst tills individen fyllt 70 år. Även civilståndet har en liten påverkan på pensionen för personer födda 1937 eller tidigare, där ogifta får något högre pension än gifta. Även personer födda mellan 1938 och 1953 som tillhör den så kallade mellangenerationen får en del av sitt intjänande som pensionspoäng istället för pensionsrätter.

För att pensionsrätterna inte ska urholkas utan följa inkomstutvecklingen räknas de om varje år. Inkomstpensionen och tilläggspensionen räknas om med följsamhetsindexering, vilket innebär att den årliga förändringen av pensionerna motsvarar den procentuella ändringen av inkomstindex, minskad med normen på 1,6 procentenheter. Garantipensionen räknas om med hjälp av prisbasbeloppet. Premiepensionen är placerad i olika fonder och dess utveckling beror på hur fonderna har utvecklats under året. Premiepensionen kan både öka och minska, men har i snitt ökat mer än inkomstpensionen. Sedan september 2021 ingår även inkomstpensionstillägget som pensionsutbetalning för de båda regelverken.

Utöver den allmänna pensionen har även många pensionärer en utbetalning av tjänstepension. Många har även en utbetalning av privat pension.

Mer om tjänstepension och privat pension

Tjänstepensionen är den del av pensionen som betalas av arbetsgivaren och är betydligt mer komplex än den allmänna pensionen. Tjänstepensionens storlek styrs bland annat av avtal, bransch, lönenivå, antal intjänandeår, födelseår, värdeutveckling av sparandet, sparform samt valt antal uttagsår (från fem år till livsvarande).

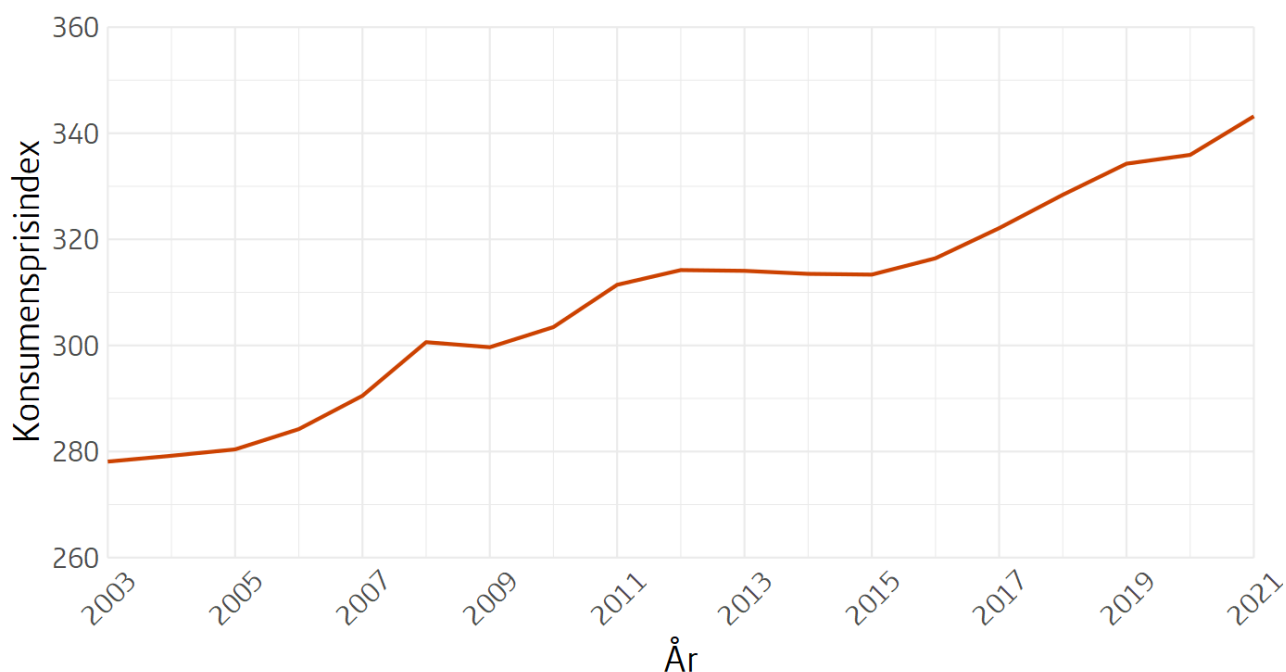
Utöver allmän pension och tjänstepension har många även en utbetalning av privat pension. Med privat pension avses avdragsgillt sparande i privata pensionsförsäkringar eller individuella pensionssparanden (IPS). Rätten till denna typ av avdragsgillt sparande upphörde i januari 2016, med undantag för personer som saknar tjänstepension eller driver egna företag. Många sparar även till pensionen i investeringssparkonton (ISK) eller kapitalförsäkringar, men dessa inkluderas inte i begreppet privat pension i den här rapporten.

Efterlevandepension (främst änkepension) utgör en betydande del av pensionen för framför allt kvinnor födda 1937 eller tidigare. Tilläggspension reducerar änkepension för personer födda 1930 eller senare samtidigt som änkepensionen reducerar garantipensionen för samtliga årskullar, så för att få en rättvisande bild över pensionernas utveckling är det relevant att även inkludera efterlevandepension.

1.2 Konsumentprisindex (KPI)

Konsumentprisindex (KPI) är det vedertagna måttet för prisomräkningar, inflationsberäkningar och beräkningar av kompensationer i Sverige när den reala utvecklingen beskrivs. Med kompensationer menas uppskrivningar av enskilda belopp som transfereras mellan den offentliga och den privata sektorn. Indexet mäter den genomsnittliga prisutvecklingen för hela den privata inhemska konsumtionen, de priser konsumenten faktiskt betalar. Källa: Statistiska Centralbyrån (SCB).

Figur 1.1 Konsumentprisindex (2003-2021)

Not: Utveckling av konsumentprisindex mellan 2003 och 2021. Källa: SCB

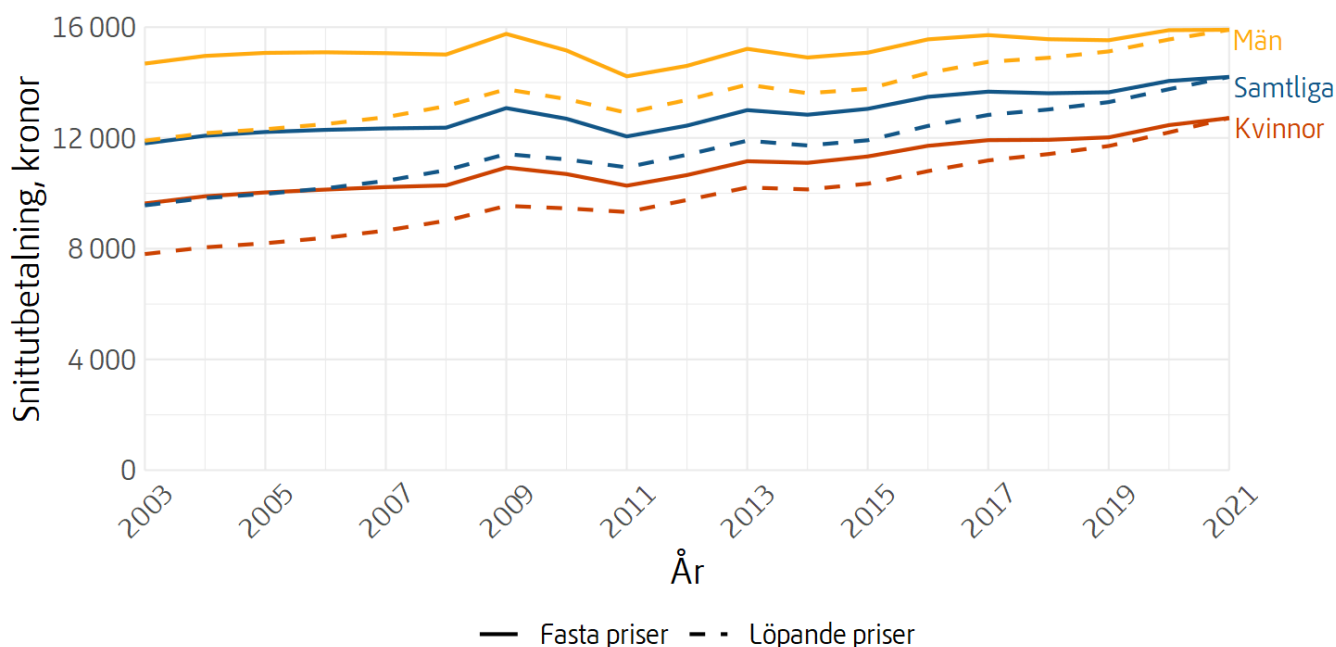
2. Utveckling av snittutbetalningar av den allmänna pensionen

Den största delen av pensionsutbetalningarna i Sverige utgörs av allmän ålderspension. I figur 2.1 nedan visas snittutbetalningar av allmän pension för kvinnor och män i löpande och fasta priser.

— Vad är allmän pension?

I allmän pension inkluderas inkomstpension, tilläggspension, garantipension, premiepension samt inkomstpensionstillägget. Dessa brukar även kallas för allmän ålderspension. I vissa fall inkluderas även efterlevandepension i den allmänna pensionen, i huvudsak änkepension och premiepension till efterlevande. Ibland inkluderas även bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd i den allmänna pensionen. Garantipension, bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd kallas med ett samlingsnamn för grundskydd. Grundskyddet finansieras via statens budget och inte av genom pensionsavgifter. Om inget annat anges är det inkomstpension, tilläggspension, garantipension, premiepension samt inkomstpensionstillägget som inkluderas i begreppet allmän pension i den här rapporten.

Figur 2.1 Översikt över den allmänna pensionens utveckling

Not: Snittutbetalningar av allmän pension, uppdelat på kvinnor och män, 2003-2021, i fasta och löpande priser.

Den allmänna pensionen har ökat för både kvinnor och män under undersökningsperioden. Att ökningen varit större för kvinnor än för män beror på att kvinnor som grupp får allt högre pension till följd av allt högre genomsnittliga löneinkomster. I löpande priser har kvinnors pension ökat med 63 procent och mäns pension ökat med 34 procent. Om pensionerna fastprisberäknas har

kvinnors pension ökat med 32 procent och mäns pension ökat med 8 procent. Ökningen har dock inte varit konstant. Den största minskningen för både kvinnors och mäns pensioner skedde under 2010 och 2011. Detta har till stor del att göra med den finansiella kris som drabbade Sverige och resten av världen 2007-2010.

2.1 De två regelverken

Som tidigare nämnts i avsnitt 1.1 får personer födda 1937 eller tidigare sin pension enligt det gamla regelverket. Födda 1938 eller tidigare får sin pension enligt det gamla regelverket. Personer födda 1938 eller senare får sin pension enligt det nya regelverket. Personer födda mellan 1938 och 1953 tillhör mellangenerationen och får även en del av sin pension enligt det gamla regelverket². I den här rapporten redovisas alla födda 1938 eller senare tillsammans.

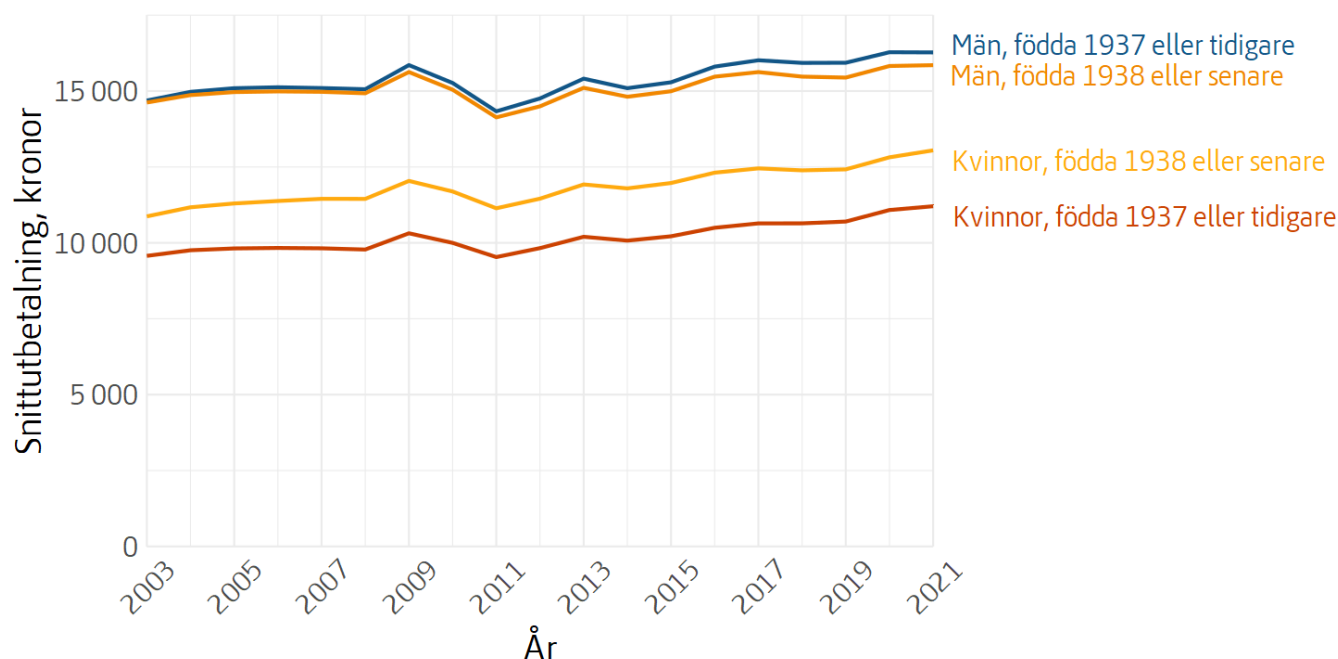
Figur 2.2 Utveckling av allmän pension, uppdelat på regelverk

Not: Snittutbetalningar av allmän pension, uppdelat på regelverk, 2003-2021, fastprisberäknad.

I figur 2.2 ovan visas snittutbetalningar av allmän pension uppdelat på de två olika regelverken. Den allmänna pensionen har ökat för personer i båda regelverken, även om ökningen inte har varit konstant. Personer födda 1938 eller senare har i snitt högre pension än personer födda 1937 eller tidigare. Att snittutbetalningen för samtliga pensionärer i början av tidsserien bara är marginellt högre än för personer födda 1937 eller tidigare, för att sedan långsamt tangera mot snittutbetalningen för personer födda 1938 eller senare, speglar infasningen av det nya regelverket. År 2003 fanns det 1 450 000 pensionärer födda 1937 eller tidigare och 81 000 pensionärer födda 1938 eller senare. År 2021 var förhållandena närmast de omvända: 316 000 pensionärer var födda 1937 eller tidigare och 1 741 000 pensionärer var födda 1938 eller senare.

Figur 2.3 Utveckling av allmän pension, uppdelat på kvinnor och män och på regelverk

Not: Snittutbetalningar av allmän pension, uppdelat på kvinnor och män och på regelverk, 2003-2021, fastprisberäknad.

Om pensionsutbetalningarna även bryts ner på kön framträder en tydlig skillnad mellan de olika grupperna, se figur 2.3. En klar skillnad syns för kvinnor födda 1937 eller tidigare och kvinnor födda 1938 eller senare. Kvinnor födda 1938 eller senare är de som har fått den största ökningen, i snitt 20 procent. Kvinnor födda 1937 eller tidigare är den grupp som har lägst pension. Deras pension har i snitt ökat med 17 procent. Män födda 1937 eller tidigare har den högsta pensionen och har samtidigt fått en relativt låg ökning: 11 procent. Män födda 1938 eller senare har i snitt ökat sin pension med 8 procent.

2.2 Allmän pension, med och utan efterlevandepension

– Efterlevandepension

Efterlevandepension i det här avsnittet utgörs främst av änkepension, men även en liten del premiepension till efterlevande. Eftersom änkepension endast kan fås av kvinnor och premiepension till efterlevande är en så liten del (som till största delen betalas ut till kvinnor), har Pensionsmyndigheten valt att fokusera på kvinnor i detta avsnitt. För att inkluderas ska personen antingen ha en utbetalning av allmän ålderspension eller en utbetalning av änkepension. Personer med enbart utbetalning av premiepension eller enbart utbetalning av premiepension till efterlevande inkluderas inte.

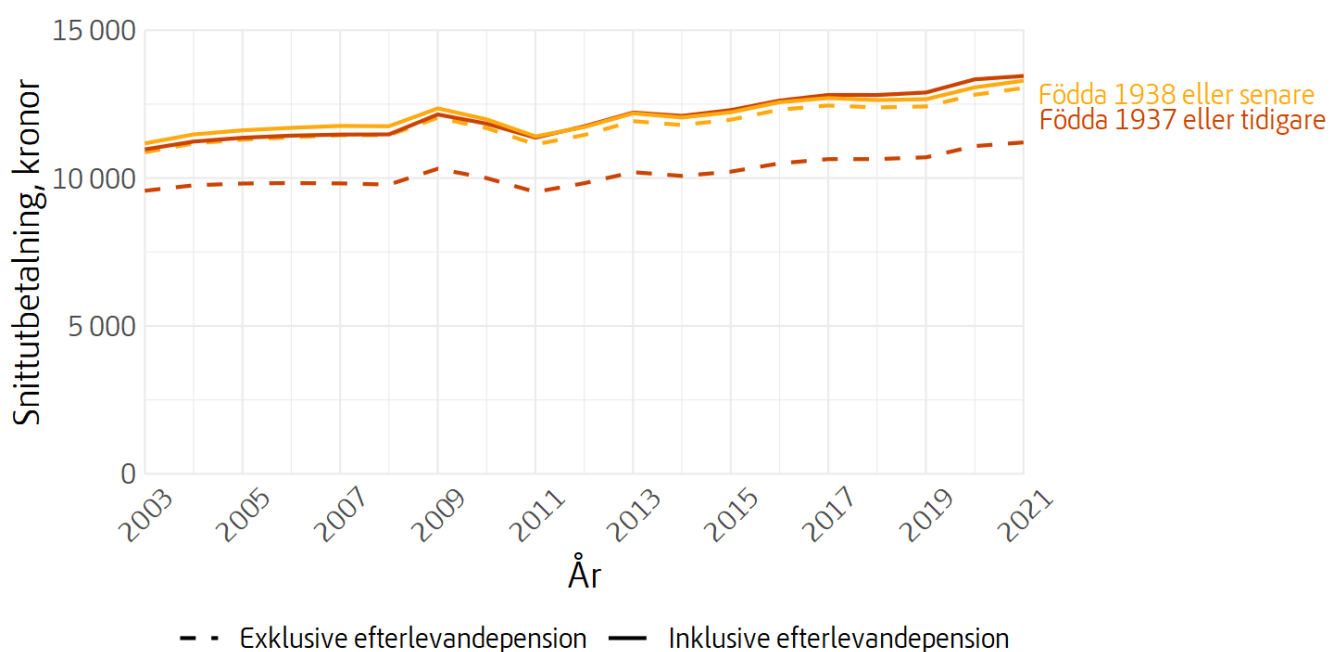
Grundkriteriet för att en kvinna ska vara berättigad till änkepension är att hon ska vara gift med den avlidne vid utgången av 1989 samt vid tidpunkten för dödsfallet. Vidare ska paret ha

barn tillsammans, alternativt ha varit gifta sen senast den dag mannen fyllde 60 år samt ha varit gifta i minst fem år vid dödsfallet.

Till efterlevandepension räknas även omställningspension, barnpension, efterlevandestöd med mera, men då dessa inte betalas ut till personer 65 år eller äldre behandlas inte dessa förmåner i denna rapport.

Efterlevandepension (främst änkepension) utgör en betydande del av pensionen för framför allt kvinnor födda 1937 eller tidigare. I [figur 2.4](#) nedan visas utvecklingen av allmän pension med och utan efterlevandepension för kvinnor.

Figur 2.4 Utveckling av allmän pension för kvinnor, med och utan efterlevandepension

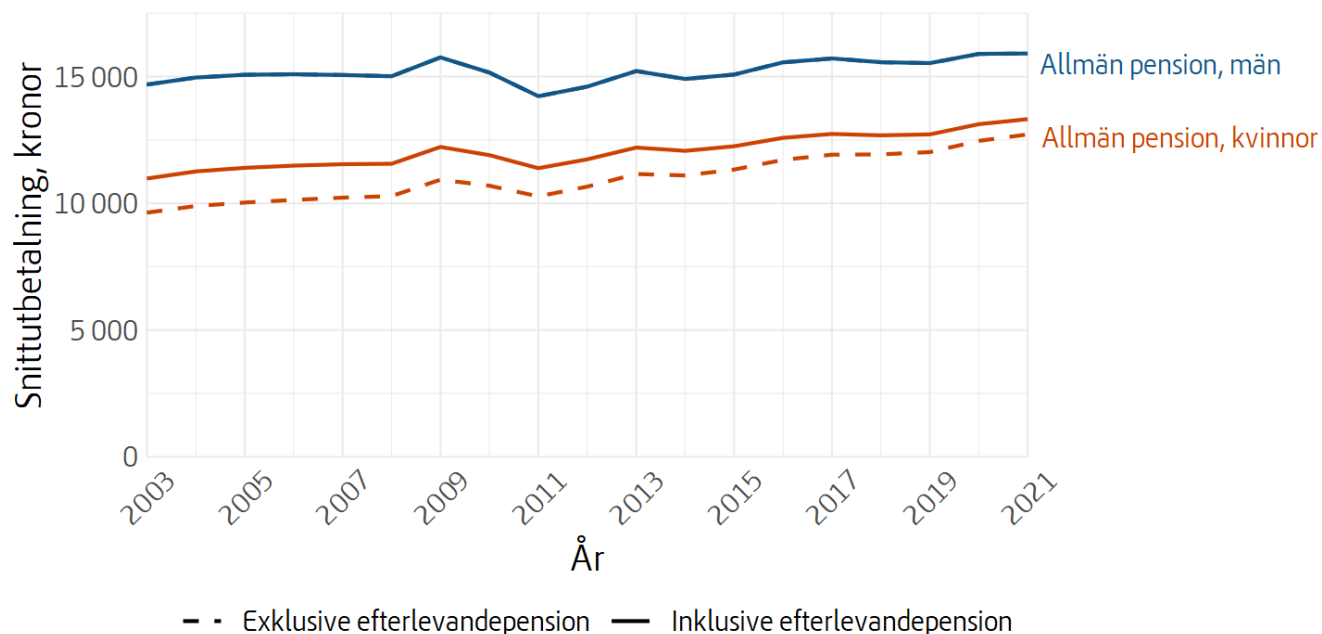
Not: Snittutbetalningar av allmän pension för kvinnor, med och utan efterlevandepension, 2003-2021, fastprisberäknad.

När efterlevandepension inkluderas i den allmänna pensionen förändras bilden. För kvinnor födda 1938 eller senare blir skillnaden med och utan efterlevandepension drygt 240 kronor, medan skillnaden för kvinnor födda 1937 eller tidigare blir 2 250 (år 2021). Mellan åren 2003 och 2021 har den allmänna pensionen inklusive änkepension ökat med 19 procent för kvinnor födda 1938 eller senare och 23 procent för kvinnor födda 1937 eller tidigare. Snittpensionen för kvinnor födda 1937 eller tidigare är därmed högre än för kvinnor födda 1938 eller senare. De får i snitt 160 kronor mer i pension, jämfört med 200 kronor mindre år 2003.

Den enda efterlevandepension en man kan få efter 65 år är premiepension till efterlevande. För den enskilda individen kan premiepension till efterlevande göra skillnad, men eftersom det är

relativt få män som får premiepension till efterlevande blir påverkan på genomsnittet för alla män som tar ut allmän pension marginell.

Figur 2.5 Utveckling av allmän pension, uppdelat på kvinnor och män, med och utan efterlevandepension

Not: Snittutbetalningar av allmän pension och efterlevandepension, uppdelat på kvinnor och män, 2003-2021, fastprisberäknad.

Skillnaden i allmän pension för män med och utan efterlevandepension går inte att urskilja i [figur 2.5](#). Snittet utslaget på alla män med allmän pension har ökat något, från några ören år 2003 till 4 kronor år 2021. Eftersom premiepension endast kan tjänas in av personer som är födda 1938 eller senare, är det förväntat att utbetalningarna av premiepension till efterlevande var både få och låga i början för att sedan öka i både antal utbetalningar och utbetalade kronor allteftersom avsättningarna till premiepension ökar.

Skillnaden i allmän pension med och utan efterlevandepension för kvinnor är betydligt större än för män. Skillnaden har dock minskat över tid, från 1 300 kronor år 2003 till drygt 600 kronor år 2021, beräknat i fasta priser. Som nämnts ovan har detta att göra med änkepensionens minskade betydelse för kvinnor som grupp.

Trots att änkepensionens betydelse för kvinnor har minskat, så har även gapet mellan mäns och kvinnors pension minskat från 3 700 kronor till 2 600 kronor under perioden 2003 till 2021 om efterlevandepension inkluderas, beräknat i fasta priser. Utan efterlevandepension skulle skillnaden vara 3 200 kronor år 2021.

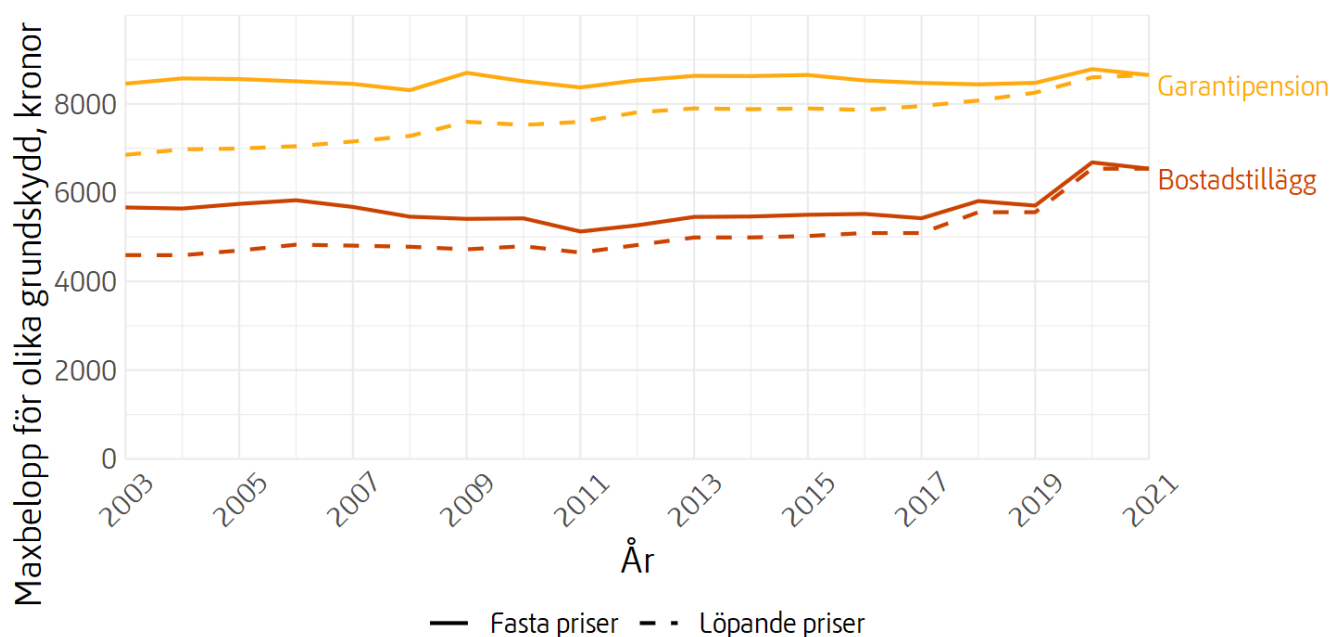
3. Utveckling av snittutbetalningar av grundskyddet

Till grundskyddet räknas garantipension, bostadstillägg inklusive särskilt bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd.

Grundskydd

Grundskyddet finansieras via statens budget och påverkas indirekt av individens intjänande i och med att en lägre utbetalning av inkomstgrundad pension innebär en högre utbetalning av grundskydd.

Figur 3.1 Taket för olika grundskydd (2003-2021)

Not: Taket för garantipension avser ensamstående personer födda 1938 eller senare. För personer födda 1937 eller tidigare eller sammanboende ser taket något annorlunda ut. Taket för bostadstillägg avser ensamboende och inkluderar även särskilt bostadstillägg

Taket för garantipension följer prisbasbeloppets utveckling och är det högsta belopp en person som saknar inkomstgrundad pension kan få i ersättning, givet att personen uppfyller bosättningskravet om 40 år i Sverige. Prisbasbeloppet beräknas utifrån KPI, men beräkningsmetoden gör att förhållandet mellan dessa två tal inte är konstant, vilket gör att nivån på den fastprisberäknade garantipensionen inte heller blir konstant, vilket syns i figur 3.1. År 2020 skedde även en höjning av garantipensionen med 200 kronor.

Nivån för taket av bostadstillägget följer inte prisutvecklingen, utan Riksdagen beslutar om bostadstilläggets utveckling enligt regeringens förslag, i till exempel budgetpropositionen. I

löpande priser har taket för bostadstillägg ökat eller legat fast varje år, men i fasta priser har taket minskat enstaka år, se [figur 3.1](#).

– Hur beräknas prisbasbeloppet?

Beräkningen av prisbasbeloppet utgår från bastalet 36 396, som ligger till grund för 1998 års prisbasbelopp. Bastalet multipliceras sedan med ett jämförelsetal som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni året före det år som prisbasbeloppet avser och prisläget i juni 1997. Produkten avrundas sedan till närmsta hundratal. Källa: (2 kap. 7 § SFB).

3.1 Garantipension

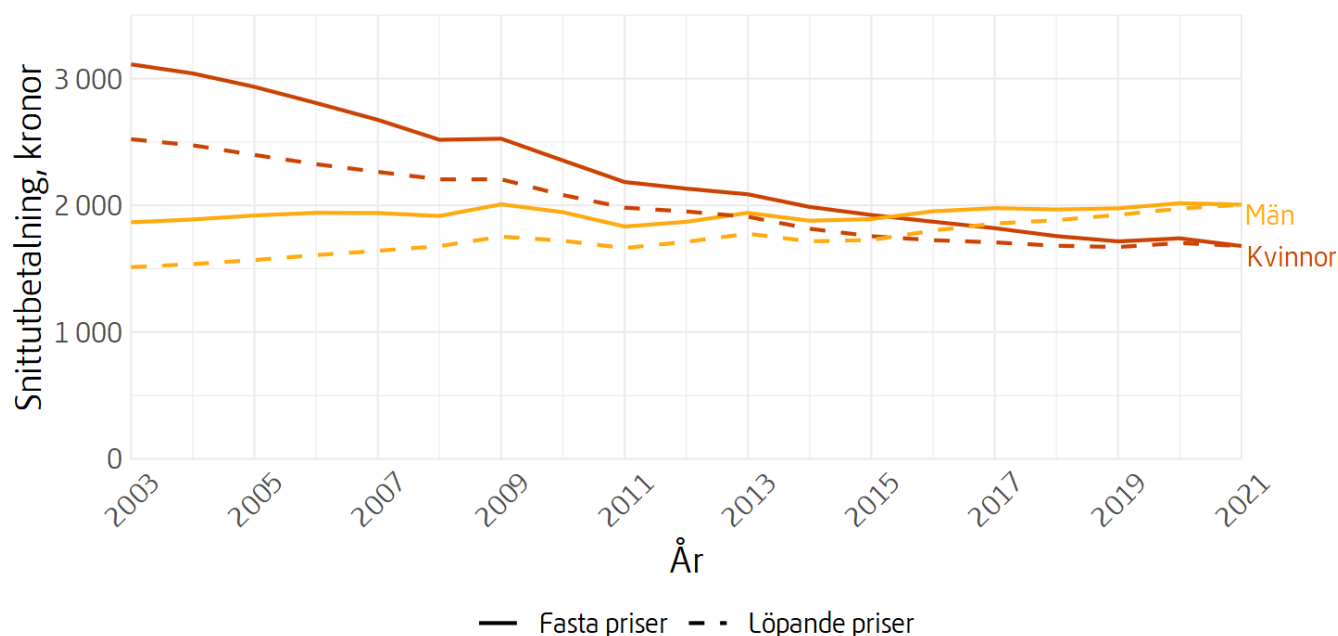
Garantipension är ett tillägg till den som har låg eller ingen inkomstgrundad pension.

– Garantipension

Garantipensionen baseras främst på hur stor inkomstgrundad allmän pension individen har samt hur länge hen har bott i Sverige, men även individens civilstånd samt pensionsålder har betydelse. Garantipensionen har något olika beräkningssätt för personer födda 1937 eller tidigare och personer födda 1938 eller senare. För att få garantipension krävs det att individen har fyllt 65 år. De olika nivåerna för garantipensionen följer prisbasbeloppets utveckling, vilket innebär att om prisbasbeloppet sänks kan även nivåerna för garantipension sänkas. År 2020 höjdes garantipensionen med 200 kronor utöver prisbasbeloppsjusteringen.

Utvecklingen av snittbeloppen för utbetald garantipension skiljer sig rejält åt mellan män och kvinnor, vilket syns i [figur 3.2](#).

Figur 3.2 Utveckling av garantipension uppdelat på kvinnor och män

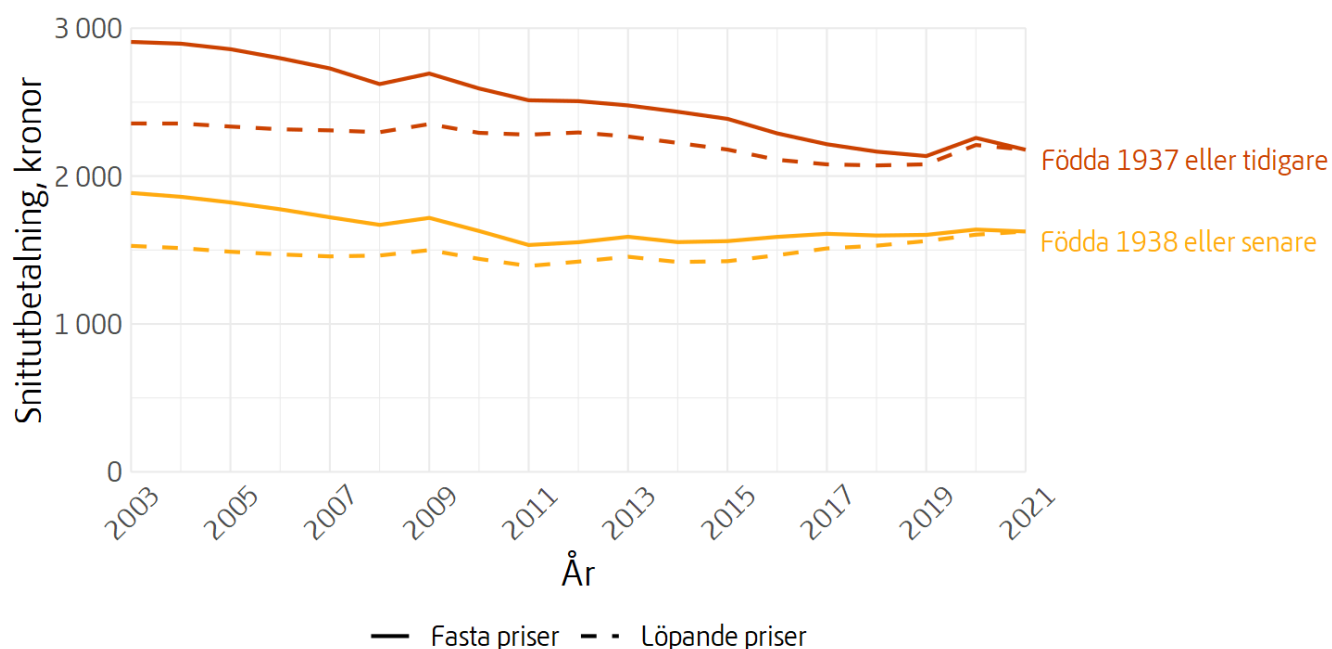

Not: Snittutbetalningar av garantipension, uppdelat på kvinnor och män, 2003-2021, i löpande och fasta priser.

Det utbetalda snittbeloppet per månad i garantipension har under perioden ökat för män medan det har minskat för kvinnor. Ökningen för män i fasta priser är i snitt 7 procent medan kvinnor i snitt har fått 46 procent lägre garantipension. Att kvinnor fick en liten höjning mellan 2019 och 2020 beror främst på att taket för garantipension höjdes med 200 kronor under 2020.

Att kvinnors snittutbetalningar har minskat kan förklaras av att deras inkomstgrundade pension har ökat och därmed minskar deras garantipension. Det är dock betydligt fler kvinnor än män som får någon del garantipension: 485 000 kvinnor jämfört med 133 000 män (2021).

Figur 3.3 Utveckling av garantipension uppdelat på regelverk

Not: Snittutbetalningar av garantipension, uppdelat på regelverk, 2003-2021, i löpande och fasta priser

En jämförelse av garantipension för personer i de olika regelverken visar att personer födda 1937 eller tidigare i snitt har högre garantipension, men att skillnaden minskar, se [figur 3.3](#).

Snittutbetalningen av garantipension för personer födda 1937 eller tidigare har minskat med 25 procent medan snittutbetalningen av garantipension för personer födda 1938 eller senare har minskat med 14 procent, i fasta priser. Mellan 2019 och 2020 ökade snittutbetalningen av garantipensionen något för båda grupperna.

3.2 Bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd

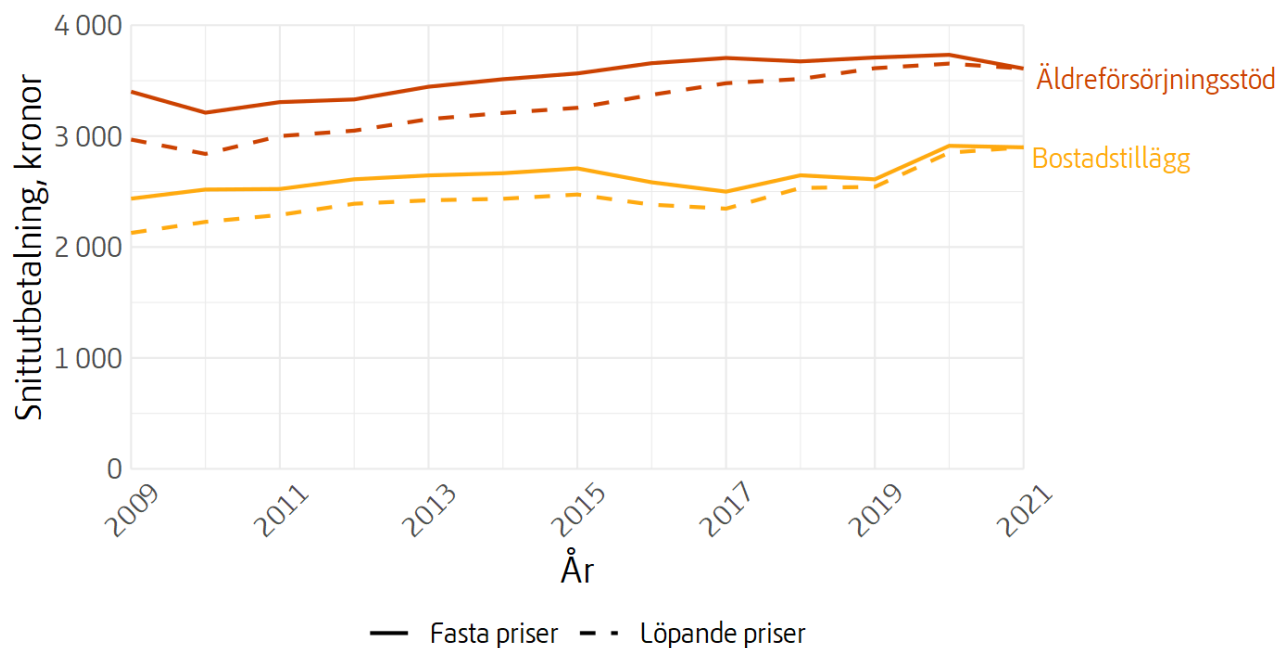
– Bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd

Bostadstillägg till pensionärer inklusive särskilt bostadstillägg är ett skattefritt tillägg som kan betalas ut till personer som är 65 år och äldre som har en låg pension. Även andra inkomster, besparingar, individens familjesituation samt bostadskostnaden påverkar bostadstillägget.

Personer under 65 år med änkepension kan i vissa fall få bostadstillägg till pensionärer, men dessa är få till antalet och inkluderas inte i denna rapport. Inte heller bostadstillägg till personer med sjuk- och aktivitetsersättning är inkluderade.

Äldreförsörjningsstöd är ett stöd till personer 65 år och äldre med låg inkomstgrundad pension. I stor utsträckning gäller det personer som bott färre än 40 år i Sverige och som därför inte har rätt till full garantipension. Äldreförsörjningsstöd betalas ut om hushållets inkomster och tillgångar, efter avdrag för skälig bostadskostnad, understiger en viss angiven skälig levnadsnivå. Stödet är skattefritt.

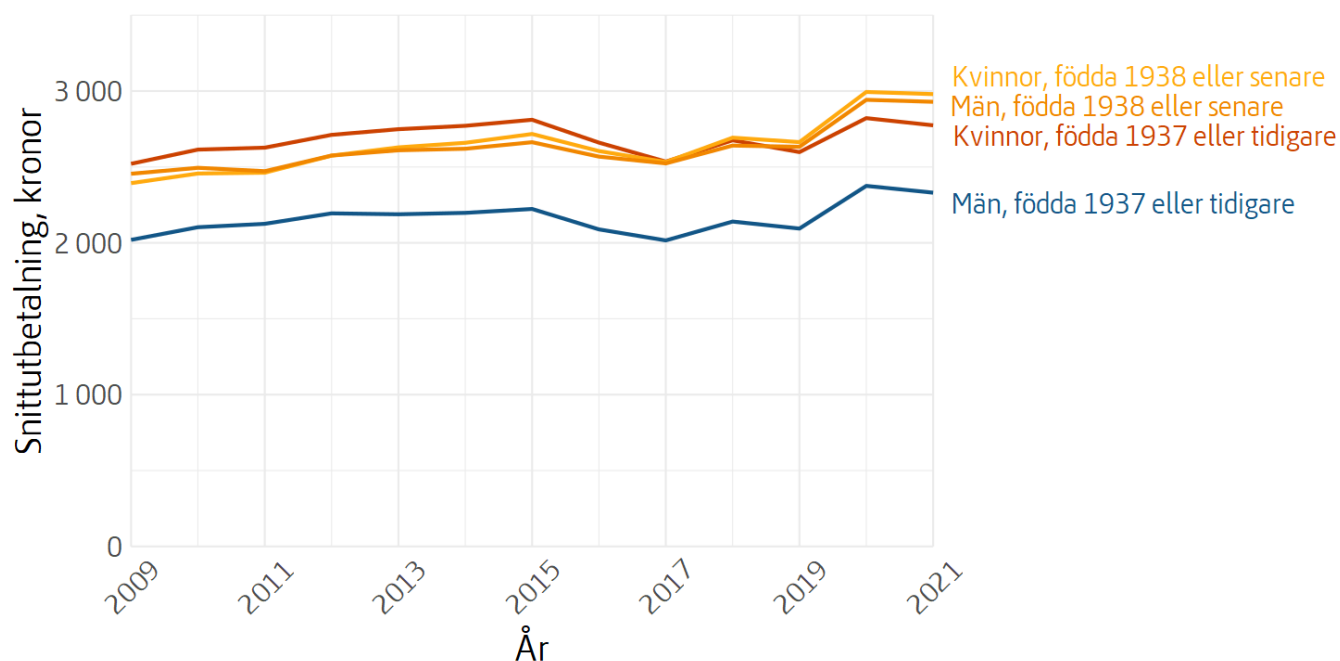
Figur 3.4 Utveckling av bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd

Not: Snittutbetalningar av bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd, 2009-2021, i löpande och fasta priser

I figur 3.4 visas snittutbetalningarna för bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd i löpande och fasta priser för perioden 2009 till 2021. I fasta priser har utbetalningen för bostadstillägget och äldreförsörjningsstödet ökat med 19 procent respektive 6 procent. Under 2021 var det 295 000 individer som fick bostadstillägg och 26 000 individer som fick äldreförsörjningsstöd.

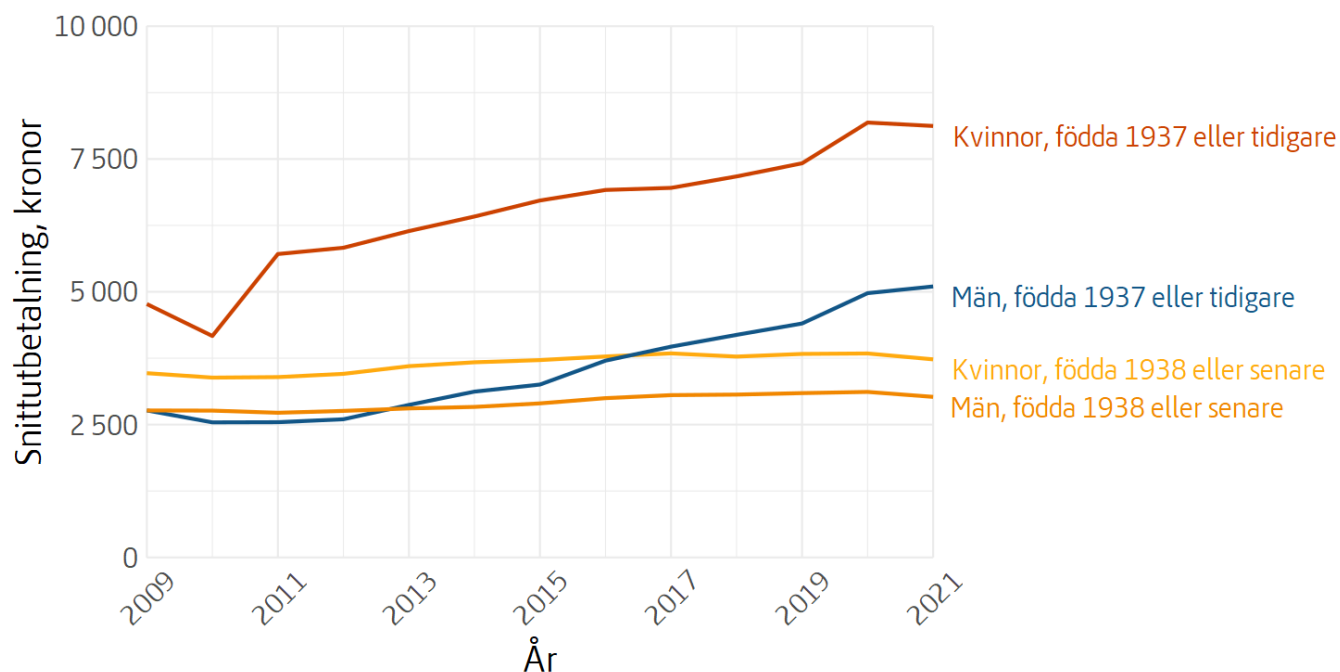
Figur 3.5 Utveckling av bostadstillägg, uppdelat på kvinnor och män och på regelverk

Not: Snittutbetalningar av bostadstillägg, uppdelat på kvinnor och män och på regelverk, 2009-2021, fastprisberäknat

Snittutbetalningen av bostadstillägg har ökat under undersökningsperioden, men ökningen har inte varit konstant och en del år har snittutbetalningarna minskat, vilket syns i [figur 3.5](#). Skillnaden i snittutbetalning mellan kvinnor och män är marginell för personer födda 1938 eller senare. Däremot får män födda 1937 eller tidigare i snitt betydligt lägre bostadstillägg än både kvinnor födda 1937 eller tidigare och kvinnor och män födda 1938 eller senare. Värt att notera är att det är betydligt fler kvinnor än män som får bostadstillägg: i december 2021 var det totalt 213 000 kvinnor och 82 000 män som fick bostadstillägg.

Figur 3.6 Utveckling av äldreförsörjningsstöd, uppdelat på kvinnor och män och på regelverk

Not: Snittutbetalningar av äldreförsörjningsstöd, uppdelat på kvinnor och män och på regelverk, 2009-2021, fastprisberäknat.

I figur 3.6 visas snittutbetalningar av äldreförsörjningsstöd nedbrutet på både kön och regelverk. Snittutbetalningarna har utvecklats olika för kvinnor och män i de olika regelverken, men generellt har snittutbetalningarna ökat. Den största ökningen procentuellt sett återfinns hos personer födda 1937 eller tidigare, där snittutbetalningarna har ökat med 84 procent för män och 70 procent för kvinnor. För personer födda 1938 eller senare har snittutbetalningarna ökat med 8 procent för kvinnor och 9 procent för män. I december 2021 var det totalt 15 000 kvinnor och 11 500 män som hade äldreförsörjningsstöd.

4. Utveckling av snittutbetalningar av total pension

I detta avsnitt inkluderas allmän ålderspension, tjänstepension och privat pension. I vissa fall inkluderas även efterlevandepension till personer över 65 år.

— Total pension

Pensionsmyndigheten har uppgifter om utbetald tjänstepension från och med 2005. Uppgifterna kommer från SCB (till och med 2014) och från Skatteverket (2015 och framåt). Från och med 2015 har Pensionsmyndigheten tillgång till uppgifter från Skatteverket om utbetalningar av privat pension.

För att inkluderas i beräkningarna ska individen ha 12 månaders utbetalningar av allmän pension. För dessa individer har sedan årsutbetalningarna dividerats med 12 för att få ut en skattning på månadsutbetalningar.

I figur 4.1 visas en översikt över den totala pensionens utveckling i löpande och fasta priser.

Figur 4.1 Utveckling av allmän pension och tjänstepension, med och utan privat pension

Not: Snittutbetalningar av allmän pension och tjänstepension, med och utan privat pension, 2005-2020, i löpande och fasta priser.

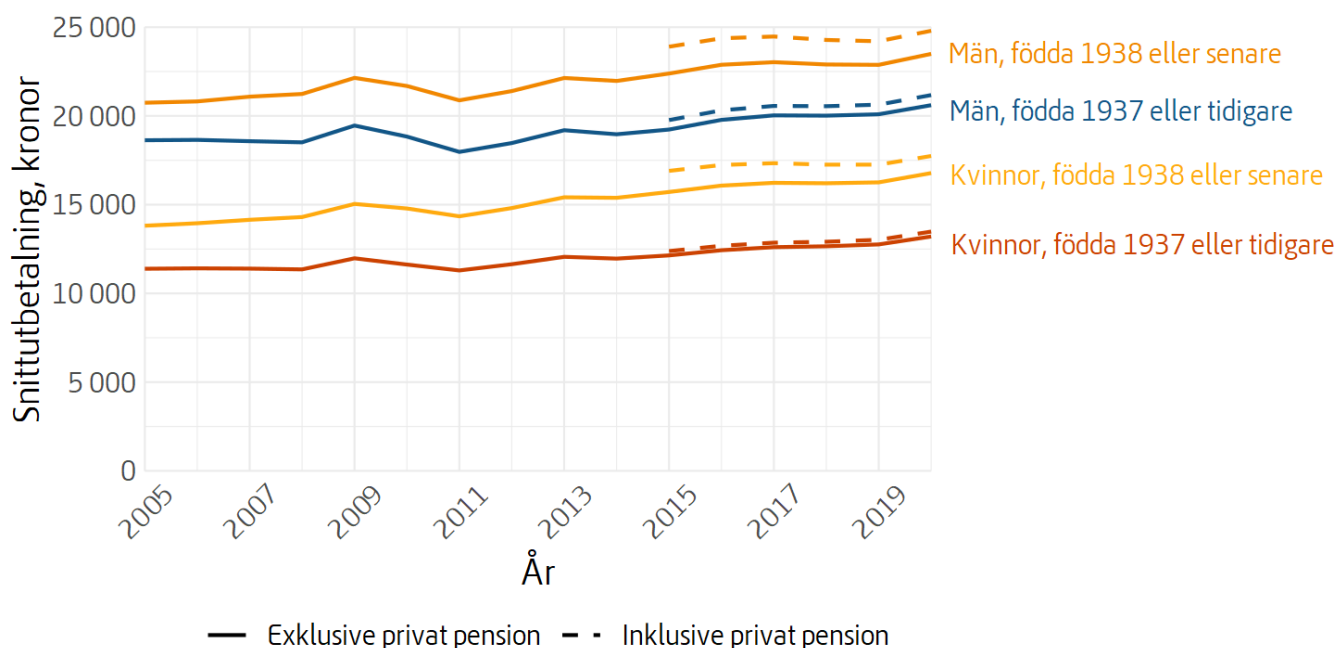
Snittutbetalningen av tjänstepension och allmän pension har mellan 2005 och 2020 ökat med 31 procent, beräknat i fasta priser. Pensionsmyndigheten har endast tillgång till uppgifter om privat pension på individnivå från och med år 2015, men mellan 2015 och 2020 har

snittutbetalningen av allmän pension, tjänstepension och privat pension ökat med 9 procent, beräknat i fasta priser.

4.1 Allmän pension, tjänstepension och privat pension

I figur 4.2 visas den totala pensionens utveckling, nedbrutet på kvinnor och män och på regelverk.

Figur 4.2 Utveckling av total pension, uppdelat på kvinnor och män och på regelverk

Not: Snittutbetalningar av allmän pension och tjänstepension, med och utan privat pension, uppdelat på kvinnor och män och på regelverk, 2005-2020, fastprisberäknad.

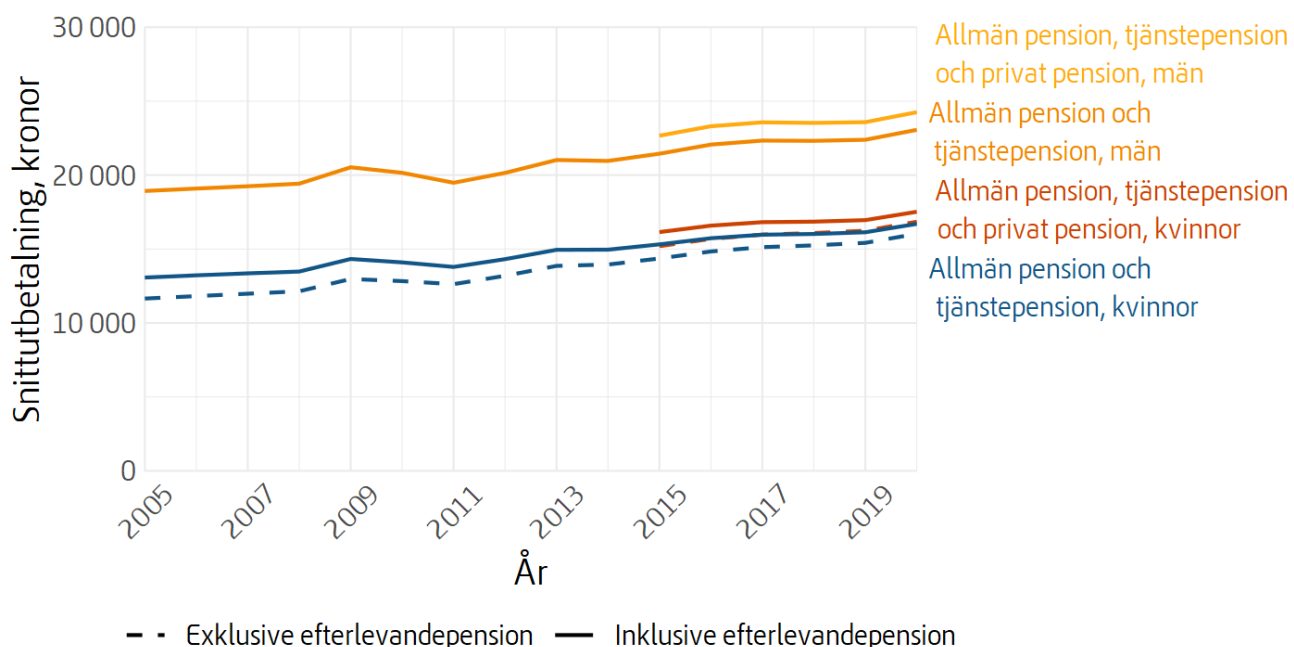
Snittutbetalningen av allmän pension och tjänstepension är högre för män än för kvinnor och högre för personer födda 1938 eller senare än för personer födda 1937 eller tidigare. I snitt har utbetalningarna ökat under undersökningsperioden, men ökningen har inte varit konstant. För kvinnor har snittutbetalningarna ökat med 38 procent eller 4 400 kronor sedan år 2005. För män har snittutbetalningarna ökat med 22 procent eller 4 100 kronor, fastprisberäknat. Trots att kvinnors pension i snitt har ökat mer än männens skiljde det fortfarande 7 000 kronor i snitt (2020).

Pensionsmyndigheten har endast tillgång till data om privat pension på individnivå från och med 2015, men då privat pension inkluderas visas en liknande bild. Män har högre privat pension än kvinnor och den privata pensionen för personer födda 1938 eller senare är högre än den privata pensionen för personer födda 1937 eller tidigare. Inklusiv privat pension skiljde det drygt 7 400 kronor mellan mäns och kvinnors pension (2020).

4.2 Total pension, med och utan efterlevandepension

I figur 4.3 visas den totala pensionens utveckling inklusive efterlevandepension. Eftersom efterlevandepension till män endast består av premiepension till efterlevande, presenteras pensionen för män bara inklusive efterlevandepension i detta avsnitt. Skillnaden utslaget på alla män blir bara några kronor. För kvinnor presenteras utbetalningarna både med och utan efterlevandepension. Endast individer med 12 månaders utbetalning av allmän pension under året ingår. Individer med enbart utbetalning av premiepension, enbart utbetalning av premiepension till efterlevande eller enbart utbetalning av änkepension inkluderas inte.

Figur 4.3 Utveckling av allmän pension, tjänstepension och privat pension, med och utan efterlevandepension

Not: Snittutbetalningar av allmän pension, tjänstepension och privat pension, med och utan efterlevandepension, 2005-2020, fastprisberäknad.

När efterlevandepension inkluderas minskar skillnaden mellan kvinnors och mäns utbetalda pension, vilket syns i figur 4.3. Om efterlevandepension inte inkluderas fick kvinnor i snitt 16 800 kronor utbetalt i ålderspension, tjänstepension och privat pension (2020). Om även efterlevandepension inkluderas fick kvinnorna 17 500 kronor i snitt. Motsvarande belopp för männen var 24 300 kronor. Skillnaden mellan kvinnor och mäns snittutbetalningar var då 6 700 kronor (2020).

Bilagor

Bilaga 1: Dataunderlag

- Tabell 1.1: Allmän pension, uppdelad på kön och på regelverk (csv, 2kB)
- Tabell 1.2: Allmän pension inklusive efterlevandepension, uppdelad på kön och på regelverk (csv, 2kB)
- Tabell 1.3: Garantipension, uppdelad på kön och på regelverk (csv, 2kB)
- Tabell 1.4: Bostadstillägg, uppdelad på kön och på regelverk (csv, 1kB)
- Tabell 1.5: Äldreförsörjningsstöd, uppdelad på kön och på regelverk (csv, 1kB)
- Tabell 1.6: Allmän pension och tjänstepension, uppdelad på kön och på regelverk (csv, 2kB)
- Tabell 1.7: Allmän pension, tjänstepension och privat pension, uppdelad på kön och på regelverk (csv, 1kB)
- Tabell 1.8: Allmän pension, efterlevandepension och tjänstepension, uppdelad på kön och på regelverk (csv, 2kB)
- Tabell 1.9: Allmän pension, efterlevandepension, tjänstepension och privat pension, uppdelad på kön och på regelverk (csv, 1kB)

Not: Samtliga tabeller innehåller fastprisberäknade siffror. Beloppen avser snittutbetalningar i svenska kronor.

Bilaga 2: Maxgräns för garantipension och bostadstillägg

- Tabell 2.1: Maxgräns för garantipension och bostadstillägg (csv, 1kB)

Not: Taket för garantipension avser ensamstående personer födda 1938 eller senare. För personer födda 1937 eller tidigare eller sammanboende ser taket något annorlunda ut. Taket för bostadstillägg inkluderar även särskilt bostadstillägg

Bilaga 3: Konsumentprisindex 2003-2021

 [Tabell 3.1: KPI 2003-2021](#) (csv, 1kB)

Källa: SCB

Fotnoter

1. För mer info om hur livslängdsantaganden och tjänstepensionsutbetalning kan skilja sig åt mellan könen, se till exempel <https://www.konsumenternas.se/sparande-pension/pension/tjanstepension/>
2. För mer info om mellangenerationen, se Pensionsmyndighetens rapport "Pension i det gamla och nya pensionssystemet - en studie" (2017)